

Veldeke herinneringen van Bert Spronck

Een aanrader: het boek van Carlie Stijnen 'Aswoensdag' Daarin beschrijft ze haar jeugd in het katholieke Limburg van toen. Ze vertelt daarin ook over haar broers die op het Veldeke hebben gezeten. Daarbij passeren tal van docenten met hun bijnamen de revue.

Biologiedocent **Sjefke** merkte een keer geamuseerd in de klas op dat iedereen dacht dat zijn voornaam Sjef was, ha ha, maar dat hadden we mis.... het was Herman.

In het biologielokaal (met auditorium-indeling) was een plaats vooraan in de middelste rij gereserveerd voor Sjefke. Daarop nam hij plaats aan het begin van elke les, met zijn achterste op het tafeltje en met zijn zware hoge schoenen op de stoel. Vervolgens begon de overhoring: iedereen kreeg een beurt en o wee als je niet geleerd had. Ik kan me herinneren dat ik, iemand die altijd braaf zijn huiswerk maakte, ook eens een keer het antwoord schuldig bleef, waarop ik antwoordde: "de boog kan niet altijd gespannen zijn, Mijnheer!". En, voorwaar, daar nam Sjefke genoegen mee! Dat toonde dat Sjefke toch kon relativeren en dat 'de aap' een menselijke kant had: 'De aap' was toch nog een mens(!)aap. Overigens kan ik me niet herinneren dat wij 'Sjefke' ook aanduidden als 'de aap'.

Voor Frans heb ik onder andere **Candel** gehad, een heel aardige man. Maar, ik denk, in de vierde klas, werd dat **Schuffelers**. Iedereen was bang van die man. Wat kon die man paars aanlopen als hij kwaad was, en dat gebeurde veel te vaak! Je zorgde wel dat je na afloop van de gymles, als je van het sportveld aan de Mergelweg weer terug naar school moest voor de daaropvolgende les Frans dat je op tijd was. Bij het mondeling eindexamen bij Candel kwam uiteraard de boekenlijst ter sprake. Frans lezen vond ik maar moeilijk en dat ploeteren in zo'n boek schoot ook nog eens niet op! Van mijn oom (ook leraar Frans) had ik daarom een jeugdboek gekregen, getiteld 'Va comme le vent'. Dat was een jeugdboek dat de Prix de Jeunesse had gewonnen. Omdat de leraar dat boek vast niet kende was ik er bijna verzekerd van dat het daar over zou gaan. En zo geschiedde! In dat gesprek vermeldde ik, in de hoop dat dat indruk zou maken ook, dat het boek een prijs had gewonnen! Op de daaropvolgende vraag "welke prijs?" heb ik toen wijselijk geantwoord dat ik de naam van die prijs niet meer wist, ik kon immers moeilijk vertellen dat het hier een kinderboek betrof.

Kuifje (biologie) had een deeltijdbaan. Behalve docent was hij ook onderzoeker (bij ziekenhuis Annadal?) Die mogelijkheid om naast onderzoek ook de mogelijkheid open te houden om les te geven heeft mij doen besluiten om bij mijn studie scheikunde ook de onderwijsbevoegdheid erbij te halen, en omdat het me afwisselend leek om naast scheikunde ook nog natuurkunde te kunnen geven heb ik besloten om ook daarvoor de bevoegdheid te halen. Dat vereiste wel dat ik niet kon volstaan met een bijvak natuurkunde, vandaar dat ik uiteindelijk maar twee hoofdvakken heb gedaan.

Herr Doctor **de Pudding**. Vanaf de derde klas (of was het twee) kregen we les van de Pudding. Ik weet nog dat we elke woensdag Duits hadden en elke week moesten we een gedicht uit het hoofd leren voor de week erna. Het eerste gedicht ken ik nu nog uit mijn hoofd!

Ein kleines Lied

Wie geht's nur an

Das man so lieb es haben kann

Was liegt darin, erzäle

Es liegt darin ein wenig Klang

Ein wenig Wohllaut und Gesang

Und ... eine ganze Sehle.

De pudding vertelde een keer de volgende anekdote over een restaurantbezoek in Aken: Toen de ober na afloop aan iemand in het restaurant vroeg hoe het eten bevallen was en of het voldoende was geweest, antwoordde de aangesproken gast met: "Ich kann nicht mehr Bah sagen". Die uitspraak kon natuurlijk absoluut niet in de ogen van de altijd correcte Herr Doctor.

Een andere gebeurtenis die is blijven hangen in mijn geheugen speelde zich af toen ik in klas 3d zat (dat lokaal lag onder de gele pijl op de foto van 'de sjaol' van 1964). Het was een tropische zomerdag en onze Herr Doctor, altijd tot in de puntjes verzorgd en gekleed in driedelig kostuum, had het toch te warm gekregen en besloot om zich toch maar te ontdoen van zijn 'sjieleke'. Dus verliet hij het klaslokaal en ging achter de openstaande deur op de gang staan. Vervolgens verscheen zijn jasje dat over de deur werd gehangen, even later werd het jasje verruild voor zijn 'sjieleke' en nog even later verscheen hij weer in het klaslokaal met het 'sjieleke' onder zijn arm. We waren nog te groen achter de oren; we realiseerden ons toen niet hoe sexy het vertoonde was, nu was het alleen maar heel apart.

De volgende scene speelde zich eveneens af in klas 3d. **Broekie** (wiskunde) was bezig met rechts op het bord schrijvend en tegelijk naar de klas gesticulerend. Al krijtend had hij de rechterkant van het bord bereikt, maar, door zijn verdraaide houding stond hij al rechts van het bord in het smalle klas 3d-lokaal waardoor hij pardoes in de vuilnisemmer stapte die in de hoek bij de deur stond die 'de 'pudding' als kleedscherm had gebruikt. Broekie dreigde te struikelen en was even verbouwereerd. Hilariteit; wij vonden het natuurlijk prachtig dat er eindelijk weer eens iets gebeurde, zeker bij de nogal kleurloze Broekie. Maar Broekie reageerde 'not amused'. De vreugde was snel onderdrukt en de les werd vervolgd.

De Sik (scheikunde) was geen erg inspirerende leraar. Die zat bijna altijd op een stoel achter zijn brede lessenaar. Het was niet door hem dat ik geïnspireerd werd om scheikunde te gaan studeren. Die keuze werd vooral ingegeven door mijn belangstelling voor de exacte vakken en de verwachting dat dat het vak van de toekomst zou zijn. Dat viel in zoverre tegen dat we, toen ik mijn promotieonderzoek beëindigde, midden in de oliecrisis zaten en een baan in de research moeilijk te vinden was. Daardoor ben ik, eerder dan de bedoeling was, in het onderwijs terecht gekomen en gebleven.

De **Waspik** daarentegen was wèl een bevlogen leraar. Vaak een wit puntje smeg in een mondhoek van het praten. Opvallend was dat hij alles via aantekeningen deed. Mijn natuurkunde-aantekenschrift was een plaatje! Onderstreept met kleuren wat belangrijk was én !!! een lampje bij die delen waarbij sprake was van een Eureka-effect. Hij had ook tal van gevleugelde uitspraken bij tal van natuurkundige zaken; bijvoorbeeld bij de constructie van lichtstralen door lenzen: 'samen uit, samen thuis op dezelfde as'. Daarvan waren er veel meer maar die vallen me nu niet meer in. Achteraf gezien was hij een voorbeeld voor mijn manier van lesgeven. En over die leraar met '7 keer 7 uitleggen' heb ik als leraar vaker verteld in mijn lessen.

Voor de talen moest je boeken lezen. Als iets het plezier in het lezen voor mij verpest heeft dan was dat het wel. Gelukkig is het leesplezier snel daarna toch weer teruggekeerd. Voor Engels had ik mijn boekenlijst net overhandigd aan de **Sjarel**. Ik hoor het hem nu nog zeggen met een heel zware diepe stem en heel statig, welhaast lijsig, uitgesproken: "Spronck, jong, dat is het aabsoooluuuute minimum". Ik was opgelucht want het was dus genoeg!

In de tweede klas had ik geschiedenis van de **Weurs**. Dat was een verteller! Ik zie het nog voor me hoe hij vertelde over de ontmoeting tussen Cleopatra en Julius Ceasar: met beide armen geheven en de punten van de vingers van beide handen kort tegenover elkaar verbeeldde hij hoe bij die ontmoeting de vonken oversprongen. Na dat verhaal kon het niet meer stuk tussen de klas en de Weurs.

Bij zijn proefwerken maakte hij het voor ons (en vermoedelijk vooral zichzelf) niet al te moeilijk; hij las iets voor en wij hoefden alleen maar op te schrijven goed of fout of ja of nee.

De **Beer** een rijzige slanke verschijning met het hoofd doorgaans iets naar rechts geknikt. Een zware maar niet overdreven harde stem. Als je iets gedaan had wat niet deugde pakte hij je bij je oorlelletje tussen duim en wijsvinger en kneep dan pijnlijk hard. Dat is me maar een keer overkomen, maar desondanks herinner ik me hem als een ietwat saaie maar goede leraar.

Gèr Gilissen was nog amanuensis, dat heette toen al TOA, toen ik daar rond 1987 les heb gegeven. Mochten vele docenten hun bijnaam leuk hebben gevonden, Gèr vond zijn bijnaam, (de **Pisser**) om begrijpelijke redenen zeer vervelend. Ik herinner me Gèr als een zeer toegewijde TOA die niets te veel was om dingen uit te proberen en te verbeteren ook naar de leerlingen toe.